

Beslutningsforslag nr. B 34. Fremsat den 24. februar 1982 af Bertel Haarder (V), Christophersen (V), Hans Jørgen Holm (V), Svend Erik Hovmand (V), Fogh Rasmussen (V) og Tjørnæs (V)

Forslag til folketingsbeslutning

om forpraktik inden for sundheds- og socialuddannelserne

Folketinget opfordrer undervisningsministeren til at opgive planerne om EFG-uddannelser inden for sundheds- og socialområdet

og i stedet tage initiativ til (gen-)indførelse af forpraktik som led i de pågældende uddannelser.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en genfremsættelse af et i folketingsåret 1980-81 fremsat beslutningsforslag, se Folketingstidende 1980-81, forhandlingerne sp. 6200 og 6668 samt tillæg A sp. 3851.

I 1973 blev forpraktikken afskaffet for en række uddannelser med det resultat, at de unge ofte i stedet går i gymnasiet, på handelsskole eller lignende for at samle points nok til at komme ind på den ønskede uddannelse. Derved optager de pladser for andre, og de hindres i straks at gå i gang med det ønskede arbejde og derigennem afprøve deres evner.

Ved (gen-)indførelse af forpraktik vil de pågældende uddannelser i højere grad antage karakter af egentlige lærlinguddannelser, begyndende med praktik, der senere suppleres med de fornødne teoretiske og almene fag på de dertil indrettede uddannelsesinstitutioner. For elever med en vis teoretisk og erhvervsmæssig baggrund kan kravet om forpraktik evt. begrænses, så at den samlede uddannelsestid ikke ved nyordningen bliver forlænget.

En række hensyn taler for en sådan forpraktik.

1. Der bliver på kort sigt flere uddannelsespladser, hvilket er af afgørende betydning for de førstkommande meget store årgange, der i øjeblikket har udsigt til en helt uantagelig arbejdsløshedsprocent, jfr. venstres øvrige forslag til imødegåelse heraf. Nærværende forslag forudsætter, at såvel amter som kommuner under indtryk heraf vil gøre deres yderste for at reservere en del af arbejdet (og lønsummen) til forpraktikanterne. Endvidere ønskes familiepraktik (lønnen beskæftigelse i hjem med børn eller syge) anerkendt som pointgivende forpraktik i social- og sundhedsuddannelserne.

2. Der sker en forbedring af de unges økonomi, dels fordi forpraktikanterne selvfølgelig skal have en vis betaling for deres arbejde, dels fordi presset på Statens Uddannelsesstøtte derved reduceres til gavn for de uddannelsessøgende i øvrigt.

3. Det aktuelle behov for nybyggerier i uddannelsessektoren begrænses. Ligeledes behovet for uddannelse og ansættelse af lærere. Situationen er på mange områder den, at det aktuelle behov er så

stort, at det ikke kan tilfredsstilles før i midten af firserne, dvs. netop på det tidspunkt, hvor antallet af 17-årige pludselig falder drastisk med udbredt elevmangel til følge på alle former for uddannelser, gymnasier, handelsskoler osv. Det er derfor på lang sigt halsløst at udvide antallet af pladser på uddannelsesstederne med deraf følgende nedskæringer senere hen. Til gengæld er det aldeles oplagt at benytte den nuværende situation til at (gen-)indføre forpraktik.

4. På forskellige områder er der en aktuel personalemangel, som forpraktikanterne kan bidrage til at afhjælpe.

5. Et tilbud om forpraktik til de 17-årige vil fylde »hullet« mellem folkeskolens 10. klasse og en række af sundheds- og socialuddannelserne, der ofte har en aldersgrænse på 18 år og op til 24 år. Det er dette »hul«, der i dag får mange unge til at søge det teoretiske gymnasium eller handelsskolen, selv om de slet ikke ønsker at bruge det senere hen – og måske slet ikke har lyst dertil.

Mange deltager også i beskæftigelsesprojekter for at udfylde ventetiden, men det kan have den konsekvens, at den unge aldrig kommer i gang med den ønskede uddannelse.

6. For de mange skoletrætte unge er forpraktikken en oplagt mulighed for på én gang at slippe ud af skolen og samtidig komme i gang med noget, der kan føre til en uddannelse. Forpraktikordningen er det allerbedste middel til at reducere den såkaldte »restgruppe«, der jo er skabt af de uddannelseskra, der i stigende grad bygges op omkring de forskellige ansættelsesområder, især i den offentlige sektor.

7. Forpraktik giver de unge en oplagt mulighed for at afprøve det ønskede arbejde i praksis i en periode, før en ofte lang teoretisk skoling påbegyndes. Derved begrænses spildtid og skuffede forventninger – og modenheden og motivationen øges for dem, der finder, at det er noget for dem.

8. Der er ingen politiske bindinger, der begrænser mulighederne for at indføre forpraktik. Oplægget om social- og sundhedsuddannelserne fra Kommunernes Landsforenings løn- og uddannel-

sesafdeling nævner udtrykkeligt forpraktikken som en mulighed, og forpraktikken hører oplagt ind under den »relevante erhvervspraktik«, der blev stillet i udsigt i forliget i folketinget om ungdomsuddannelserne fra maj 1980.

At nærværende forslag ikke for længst er gennemført, skal nok søge sin forklaring i, at nogle personaleorganisationer er nervøse for at blive

oversvømmet og miste prestige, hvis det bliver for nemt for de unge at komme ind. Men når der indføres forpraktik for en række områder samtidig, og når der kan anføres så stærke sociale grunde for at gøre det, så må det være muligt at overvinde ængsteligheden, især når der ikke sker nogen nedsættelse af den samlede uddannelsestid inklusive praktikperioden.